

OBEC LEDNICE

Zámecké náměstí 70, 691 44 Lednice

V Lednici, dne 25.06.2026

Čj.: OLED1338/2026

Vyřizuje: Loukota Z.

tel.: 519 340 112

Sdělení k žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Na základě Vaší žádosti ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 10. 06. 2026 sdělujeme:

Povinný subjekt předně uvádí, že Váš text příspěvku zveřejněný v Lednickém zpravodaji nebyl po textové stránce upravován. Nebyl doplněn žádný úvod, závěr, redakční poznámka ani komentář vložený do textu autora.

V Lednickém zpravodaji byl před samotným příspěvkem zveřejněn samostatný dopis adresovaný Obci Lednice a za příspěvkem bylo zveřejněno samostatné stanovisko [REDAKCE]. Oba texty jsou graficky i obsahově oddělené od příspěvku autora a tvoří jeho součást.

Nejedná se tedy o úvod, závěr ani redakční zásah do příspěvku autora, ale o samostatné příspěvky zveřejněné na stejné tematické dvoustraně. Samotný text autora zůstal obsahově nezměněn.

Povinný subjekt nedisponuje žádným dokumentem, ze kterého by vyplývalo rozhodnutí doplnit k příspěvku autora úvod, závěr nebo redakční poznámku, neboť k takovému postupu nedošlo. Rozhodnutí redakční rady se týkalo pouze uspořádání obsahu příslušného vydání zpravodaje a umístění jednotlivých samostatných příspěvků na stránkách zpravodaje.

1. Žádám o poskytnutí kopie mého původního příspěvku tak, jak byl obcí nebo redakční radou přijat dne 10. 5. 2026, včetně všech příloh.

Kopie příspěvku doručeného redakční radě dne 10. 5. 2026 včetně příloh je přiložena k této odpovědi.

2. Žádám o poskytnutí kopie finální verze mého příspěvku, která byla předána ke grafickému zpracování, sazbě, korektuře, tisku nebo zveřejnění.

Kopie finální verze příspěvku zveřejněného v Lednickém zpravodaji je přiložena k této odpovědi.

3. Žádám o poskytnutí kopie finálního náhledu stránky nebo stran Lednického zpravodaje, na nichž byl můj příspěvek zveřejněn, pokud takový náhled existoval před odesláním do tisku nebo před zveřejněním.

Konečná podoba příslušných stran Lednického zpravodaje zveřejněných v tištěné podobě je přiložena k této odpovědi.

4. Žádám o sdělení, kdo konkrétně rozhodl o odstranění přiloženého ilustračního obrázku z mého příspěvku.

O nezveřejnění autorem zaslaného ilustračního obrázku rozhodla redakční rada.

5. Žádám o sdělení, kdy bylo rozhodnuto o odstranění přiloženého ilustračního obrázku z mého příspěvku.

O nezveřejnění autorem zaslaného ilustračního obrázku bylo rozhodnuto při závěrečném zpracování příslušného vydání Lednického zpravodaje před jeho předáním do tisku.

OBEC LEDNICE

Zámecké náměstí 70, 691 44 Lednice

6. Žádám o sdělení, zda bylo rozhodnutí o odstranění ilustračního obrázku zachyceno v zápisu, e-mailu, poznámce, korektuře, pokynu grafikovi nebo jiné písemné či elektronické podobě. Pokud ano, žádám o poskytnutí kopie tohoto podkladu.

Rozhodnutí o nezveřejnění autorem zasláného ilustračního obrázku nebylo zachyceno v zápisu, e-mailu, poznámce, korektuře, pokynu grafikovi ani jiné písemné či elektronické podobě. Věc byla projednána ústně a telefonicky.

7. Žádám o sdělení, kdo je autorem úvodu, komentáře, redakční poznámky nebo jiného textového rámce připojeného k mému článku.

Povinný subjekt uvádí, že k příspěvku nebyl doplněn žádný úvod. Na stejné straně zpravodaje byl zveřejněn samostatný příspěvek místního občana. Totožnost autora je redakční radě známa.

8. Žádám o sdělení, kdo je autorem závěru, komentáře, redakční poznámky nebo jiného textového rámce připojeného k mému článku.

Povinný subjekt uvádí, že k příspěvku nebyl doplněn žádný závěr. Za příspěvkem autora byl zveřejněn samostatný text podepsaný [REDAKCE] (zastupitelkou obce), který není součástí příspěvku autora.

9. Žádám o sdělení, kdo rozhodl o tom, že můj článek bude opatřen úvodem, závěrem, komentářem, redakční poznámkou nebo jiným interpretačním rámcem.

Povinný subjekt uvádí, že k příspěvku nebyl doplněn žádný úvod ani závěr. O takovém doplnění proto nebylo rozhodováno.

10. Žádám o sdělení, zda byl úvod, závěr, komentář, redakční poznámka nebo jiný interpretační rámec schválen redakční radou jako celkem, nebo zda o něm rozhodla konkrétní osoba.

Povinný subjekt uvádí, že k příspěvku nebyl doplněn žádný úvod ani závěr. O schválení takového doplnění proto nebylo rozhodováno.

11. Žádám o poskytnutí zápisu, e-mailové komunikace, pokynu, korektury, poznámky nebo jiného podkladu, z něhož vyplývá rozhodnutí o konečné podobě mého příspěvku před zveřejněním.

Konečná podoba příspěvku byla projednávána ústně a telefonicky. Povinný subjekt nedisponuje žádnými zápisy, e-maily ani jinými dokumenty zachycujícími toto projednání.

12. Žádám o sdělení, zda byla konečná podoba mého příspěvku, včetně odstranění obrázku, úvodu, závěru, grafického zpracování a případného interpretačního rámce, před zveřejněním zaslána autorovi k autorizaci.

Příspěvek nebyl po textové stránce upravován. Nebyl doplněn žádný úvod, závěr ani jiný text. Z důvodu rozsahu příspěvku nebyl zveřejněn pouze autorem dodaný ilustrační obrázek. Z tohoto důvodu nebyla provedena autorizace konečné podoby.

13. Pokud konečná podoba příspěvku autorovi k autorizaci zaslána nebyla, žádám o sdělení, kdo o tomto postupu rozhodl.

Povinný subjekt uvádí, že do textu příspěvku nebylo zasahováno. Nebylo proto rozhodováno o zveřejnění textově upraveného příspěvku bez autorizace autora.

14. Žádám o poskytnutí veškeré komunikace mezi redakční radou, šéfredaktorkou, korektorem, grafikem, zástupci obce nebo jinými osobami, která se týkala úpravy, zkrácení,

OBEC LEDNICE

Zámecké náměstí 70, 691 44 Lednice

odstranění obrázku, doplnění úvodu, doplnění závěru, grafického zpracování nebo konečné podoby mého příspěvku.

Povinný subjekt uvádí, že z příspěvku byl odstraněn pouze ilustrační obrázek z důvodu rozsahu příspěvku. Rozhodnutí bylo projednáno ústně a telefonicky. Povinný subjekt nedisponuje písemnou ani elektronickou komunikací vztahující se k této skutečnosti.

15. Ve sdělení obce je uvedeno, že při přípravě zpravodaje bylo postupováno podle „dlouhodobě zavedené redakční praxe“. Žádám o poskytnutí dokumentů, zápisů, pokynů, e-mailů nebo jiných podkladů, z nichž tato dlouhodobě zavedená redakční praxe vyplývá.

Lednický zpravodaj je v obdobné podobě vydáván od roku 2007. Samostatný dokument upravující postup v této věci neexistuje. Existuje usnesení Rady obce Lednice, podle něhož nejsou ve zpravodaji zveřejňovány anonymní nebo dehonestující příspěvky.

16. Pokud „dlouhodobě zavedená redakční praxe“ není zachycena v žádném dokumentu, žádám o výslovné sdělení této skutečnosti.

Povinný subjekt uvádí, že dlouhodobá redakční praxe není zachycena v samostatném dokumentu.

17. Ve sdělení obce je uvedeno, že redakční rada není zřízena jako výbor zastupitelstva ani jako komise rady obce, ale že se jedná o pracovní uskupení. Žádám o poskytnutí dokumentu, usnesení, zápisu, dohody nebo jiného podkladu, z něhož vyplývá složení, pravomoc, odpovědnost a způsob rozhodování tohoto pracovního uskupení.

Redakční rada funguje jako pracovní uskupení od roku 2007, schváleno 28.3.2007, rada č. 5, usnesení č. 11/07. Povinný subjekt nedisponuje samostatným dokumentem upravujícím její činnost.

18. Ve sdělení obce je uvedeno, že rada obce každoročně schvaluje uzavření dohody o provedení práce se šéfredaktorkou Lednického zpravodaje. Žádám o poskytnutí příslušného usnesení rady obce, kterým byla tato dohoda schválena pro rok 2026, případně o poskytnutí anonymizované kopie této dohody v rozsahu, který se týká činnosti šéfredaktorky, její odpovědnosti, pracovní náplně a vztahu k redakční radě.

Dohoda byla schválena usnesením č. 5, jednání rady č. 27, dne 27.12.2023.

19. Žádám o sdělení, zda měla šéfredaktorka Lednického zpravodaje v roce 2026 oprávnění samostatně rozhodovat o úpravách, krácení, grafickém zpracování, odstranění příloh nebo doplnění redakčních komentářů k příspěvkům zastupitelů.

O zpracování zaslaných příspěvků rozhoduje redakční rada. Povinný subjekt nedisponuje samostatným dokumentem, který by tuto činnost podrobně upravoval. Redakční rada rozhoduje zejména o grafickém uspořádání, rozsahu, umístění příspěvků ve zpravodaji a o nezbytných redakčně-technických úpravách souvisejících s vydáním periodika.

20. Žádám o sdělení, zda měla redakční rada v roce 2026 oprávnění samostatně rozhodovat o úpravách, krácení, grafickém zpracování, odstranění příloh nebo doplnění redakčních komentářů k příspěvkům zastupitelů.

Redakční rada zpracovává zaslané příspěvky, rozhoduje o jejich umístění ve zpravodaji a o případných nezbytných redakčně-technických úpravách souvisejících s vydáním periodika. Samostatný dokument upravující tuto činnost neexistuje.

21.

Žádám o sdělení, zda existuje pravidlo, podle něhož může být příspěvek zastupitele opatřen redakčním úvodem, závěrem, komentářem nebo jiným interpretačním rámcem bez předchozího souhlasu autora. Pokud ano, žádám o poskytnutí tohoto pravidla.

OBEC LEDNICE

Zámecké náměstí 70, 691 44 Lednice

Povinný subjekt uvádí, že do textu příspěvku autora nebylo zasahováno a nebyl k němu doplněn žádný redakční komentář, úvod ani závěr. Požadovaný dokument proto neexistuje.

22. Žádám o sdělení, zda existuje pravidlo, podle něhož může být příspěvek zastupitele zveřejněn v pozměněné nebo graficky upravené podobě bez předchozí autorizace autora. Pokud ano, žádám o poskytnutí tohoto pravidla.

Povinný subjekt uvádí, že do textu příspěvku autora nebylo zasahováno. Nebyl doplněn žádný úvod, závěr ani jiný text. Z důvodu rozsahu příspěvku nebyl zveřejněn pouze autorem dodaný ilustrační obrázek. Dokument upravující pravidla vydávání Lednického zpravodaje neexistuje.

23. Žádám o sdělení, zda bylo o mém příspěvku jednáno po uzávěrce příslušného čísla Lednického zpravodaje. Pokud ano, žádám o sdělení, kdy, kým a s jakým výsledkem.

Ano. Příspěvky jsou standardně zpracovávány po uzávěrce příslušného vydání zpravodaje.

24. Žádám o poskytnutí dokumentu, z něhož vyplývá termín uzávěrky příslušného čísla Lednického zpravodaje, v němž byl můj příspěvek zveřejněn.

Uzávěrka Lednického zpravodaje je zpravidla stanovena na 10. den v měsíci a je vždy uvedena na poslední straně konkrétního vydání zpravodaje.

25. Žádám o sdělení, zda byl po uzávěrce příslušného čísla do mého příspěvku, k mému příspěvku nebo na stránku s mým příspěvkem doplněn jakýkoliv text, komentář, úvod, závěr, grafický prvek nebo redakční poznámka.

Po uzávěrce probíhá standardní grafické zpracování a příprava zpravodaje pro tisk. Grafickou úpravu a přípravu pro tisk zajišťuje externí grafik uvedený v konkrétním vydání Lednického zpravodaje. V případě příspěvku autora nebyl po textové stránce měněn jeho obsah; zveřejněn nebyl pouze autorem dodaný ilustrační obrázek.

[Redacted signature and stamp]

Mgr. Stanislav Straškrába
starosta obce

Odložené poznámky Romana Tučka

O království Ledovém, králi s velikým kloboukem a šaškovi, který kazil krásné ticho

Vážení spoluobčané,

blíží se čas, kdy se v obci začnou vyprávět pohádky. Některé budou o tom, jak se všechno podařilo. Jiné o tom, proč se nemohlo podařit to, co se nepodařilo. Další budou o tom, že kdyby nebylo těch, kteří to dělají už dlouho, slunce by ráno možná vyšlo, ale jisté by to nebylo.

A protože před takovou pohádkovou dobou je slušné nezůstat pozadu, a protože je toto můj poslední příspěvek do zpravodaje před časem, kdy se bude v obci znovu lámat chleba, dovolím si přidat také jednu. Jen s tím rozdílem, že já vám rovnou přiznám, že je to pohádka.

Bylo-nebylo jedno království. Nebylo daleko. Vlastně bylo tak blízko, že kdybych napsal, kde leží, pohádka by rázem přestala být pohádkou a začala být podnětem k soudnímu spisu s krásně kulatým razítkem.

Říkalo se mu Ledové království.

Ne proto, že by tam pořád mrzlo. Naopak. Slunce tam svítilo, víno zrálo, zahrady voněly a cizí lidé se sjížděli ze všech koutů světa, aby obdivovali věže, parky, rybníky a stavby, o nichž místní někdy věděli méně než návštěvníci s průvodcem v ruce.

Bylo to království krásné, přestože byl do něj pozván chlad. A bylo tak krásné, že se v něm kvůli tomu čím dál hůř bydlelo.

Domy tam mívaly zvláštní osud. Narodily se jako domy pro lidi, ale časem se z nich stávaly domy pro hosty. Na dveřích se objevovaly cedulky, klíče se schovávaly do krabiček s číselným zaklínadlem a sousedé se zdravili větou: „Vy jste tady noví?“ Načež se často ukázalo, že noví jsou všichni. Jen popelnice zůstávaly stejné.

Starousedlíci kroutili hlavami, mladí počítali, zda by si tu jednou mohli koupit aspoň kůlnu bez střechy, a chalupy měnily majitele rychleji než počasí v dubnu. Království vzkvétalo. Jen obyvatelům občas připadalo, že vzkvétá nějak bez nich.

V tom království vládl dlouhá léta moudrý král. Říkejme mu třeba král Klobouk. Ne proto, že by se tak jmenoval, to by bylo příliš jednoduché. Ale protože uměl na každou věc položit klobouk tak šikovně, že se pod ním dalo schovat ledacos.

Král Klobouk nebyl žádný hlupák. To by byla pohádka snadná a nudná. Byl vzdělaný, zkušený a v mnoha věcech obratný. Za jeho časů se v království ledacos postavilo, opravilo a zařídilo. To mu nikdo spravedlivý nemůže

upřít. Jenže s dlouhým kralováním je to jako s dlouho nošenými botami. Zpočátku sedí pohodlně, potom se vytvarují podle nohy, a nakonec má člověk dojem, že jinak se chodit ani nedá.

Král sídlil rád v malé osadě Za Kopcem. Tam ho lidé potkávali, tam si s ním povídali a tam měl mezi lidem pevnou oporu. V hlavním městě Ledového království se ukazoval méně, ale zato tam všechno věděl. A když něco nevěděl, věděl alespoň, kdo to vědět nemá.

Měl také velikou zálibu v dvorních hrách. Nejraději měl klání s kulatým měčem, za nímž se družiny honily po kolbišti s takovou vážností, jako by se nerozhodovalo o hře, nýbrž o osudu království. V království se říkalo, že měch je kulatý, ale královská přízeň ještě kulatější, protože se vždycky dokutálela tam, kam bylo potřeba. Kolbiště se těšilo péči, jakou někteří jiní mohli jen tiše závidět. Ale kdo by měl něco proti dvorním hrám? Hry jsou zdravé. Zvláště pro toho, kdo neplatí královskou pokladnu.

Král Klobouk měl dvůr. Na dvoře seděli rádci, písaři, správci, příkyvovači a jiní užiteční lidé. Příkyvovači byli obzvlášť důležití. Příkyvovali tak poctivě, že se v království časem rozšířily bolesti za krkem. Dvorní ranhojič navrhoval masti, ale král pravil, že to není nemoc, nýbrž projev zodpovědnosti.

Nejslavnější královou dovedností byla řeč. Král uměl mluvit dlouho. Opravdu dlouho. Když začal odpovídat na otázku, děti v první řadě stihly dospět, vyučit se a založit rodinu, než všichni pochopili, že odpověď se sice statečně vydala na cestu, ale k otázce nikdy nedorazila.

Nebyla to řeč ošklivá. Naopak. Byla klidná, rozumná a široká jako řeka po dešti. Jen měla jednu drobnou zvláštnost: člověk do ní vstoupil s otázkou a na druhém břehu vystoupil bez bot, bez otázky a někdy i bez iluzí.

„Veličenstvo,“ zeptal se jednou jeden radní, „z čeho zaplatíme tu velkou opravu?“

Král se laskavě usmál.

„To je, pane rádce, otázka složitá, protože když se podíváme na souvislosti, a souvislosti, jak víme, nelze oddělovat od širších souvislostí, musíme vzít v úvahu historický vývoj, stav ovzduší, potřeby občanů, možnosti rozpočtu, objektivní okolnosti, subjektivní dojmy, projektovou připravenost a také to, že nic není tak jednoduché, jak se někomu může zdát, zejména tomu, kdo si myslí, že jednoduché věci jsou jednoduché.“

Rádce poděkoval. Nevěděl za co, ale bylo mu jasné, že za něco určitě.

Aby království dobře fungovalo, měl král ještě jednu praktickou pomůcku. Škatulky. Nebyly velké, ale vešlo se do nich celé království. Na jedné bylo napsáno „Naši“. Na druhé „Ostatní“. Do první škatulky se ukládali ti, kteří rozuměli tomu, že král ví, co dělá. Do druhé ti, kteří chtěli vědět, co dělá.

Být v první škatulce bylo příjemné. Člověk byl zván, slyšen a občas i pochválen. Být ve druhé škatulce bylo poučné. Člověk se naučil, že každá jeho věta začíná podezřele už tím, že ji říká on.

Pravilo se dokonce, že král má kdesi tajný pergamen jmen. Nikdo ho nikdy neviděl. Což je u tajných pergamenů obvyklé a velmi výhodné. Každý si tak mohl představit, že na něm je, a podle toho se chovat.

V království žil také šašek. Říkejme mu Troubek. Byla to postava, bez které by celá pohádka byla pohodlnější, kratší a pro dvůr mnohem příjemnější.

Troubek nebyl šašek veselý na objednávku. Neuměl dělat kotrmelce, nehrál na loutnu a jeho vtipy bývaly někdy takové, že se jim lidé smáli až doma, když si byli jisti, že je nikdo neslyší. Měl však jednu vlastnost, která je v každém království nebezpečnější než meč: ptal se nahlas.

Chodil na zasedání, seděl vzadu, psal si poznámky a občas zvedl ruku. Dělal to způsobem, který vyvolával neklid. Ne proto, že by mluvil krásně. Spíš proto, že mluvil tam, kde už se všichni těšili na konec.

Král na něj hleděl s trpělivostí člověka, který ví, že moucha u okna stejně jednou zeslábně.

„Troubku,“ říkával vlídně, „ty jsi zvláštní případ.“

A jednou, když byl královský jazyk rychlejší než královská obezřetnost, udělil Troubkovi dokonce dvorní diagnózu. Troubek si ji zapsal do sešitu, protože šašci si zapisují i věci, které by si jiní nechali líbit jen ústně.

Od té doby měl Troubek v království pověst člověka, který je nejspíš vadný, protože jinak by přece nepokládal otázky, na které se tak pracně odpovídá.

Jednoho dne se král rozhodl, že království potřebuje velké dílo. Velké dílo je v životě panovníka důležité. Malé věci si lidé nepamatují. Když někdo opraví kliku, řekne se: klika funguje. Když někdo vystaví hradbu, řekne se: hle, epocha.

V království byl už dlouho problém s vozy a povozy na hlavním tržišti. Překážely, tlačily se a kazily dojem. A protože dojem je v krásném království téměř ústavní hodnota, rozhodlo se, že vozy půjdou jinam.

Kam?

To byla otázka. A protože otázky jsou nebezpečné, bylo rozhodnuto rychle.

Nové místo vznikne tam, kde kdysi odpočívali dávní obyvatelé. Bylo to místo tiché, smutné a dlouho zapomenuté. Taková místa mívají jednu zvláštnost: dokud se o nich nemluví, vypadají, že nikomu nepřekážejí. Jakmile se do nich kopne, ukáže se, že si pamatují víc než celá rada.

Dělníci přišli s lopatami. Kopali, měřili, hloubili a zase kopali. A země, která do té doby mlčela slušně jako stará babička v koutě, najednou řekla: „Pardon, tady někdo leží.“

Dělníci se zarazili. Řádci se zarazili. I příkyvovači na okamžik přestali příkyvovat, což způsobilo krátký, ale výrazný pokles větru v zasedací síni.

„Co teď?“ ptali se.

Král Klobouk se nezalekl. Velcí vládcové se nezaleknou skutečnosti. Velcí vládcové ji přikryjí novou vrstvou hlíny, převážou hedvábnou stuhou a nechají zapsat do listin, že se vše děje s nejvyšší úctou.

„Zem pozvedneme,“ pravil. „Paměť zachováme v pergamenech. A kolem vystavíme hradbu hlukolamnou, aby sem nedoléhal neklid světa.“

„Jaký neklid, veličenstvo?“ zeptal se Troubek. „Vždyť tady bylo ticho.“

V síni se rozhostilo ticho ještě větší.

„Právě proto,“ odpověděl král.

To byla odpověď tak úplná, že další otázka by působila nevzděčně.

A tak se začala stavět Hradba.

Nebyla to hradbička. Hradbička je něco, přes co soused vidí, že jste zase připálili oběd. Tohle byla Hradba. Veliká, vážná a důležitá. Taková, že kdo k ní vystoupal po schodech, připadal si jako poutník mířící k chrámu. Jen místo zázraku ho nahoře čekal Řád. Vyvěšený, orámovaný a tak důležitý, že se člověk skoro bál zeptat, zda podle něj také něco opravdu přijede.

Dvořané byli nadšení.

„Moderní prvek!“ zvolal první.

„Citlivé řešení!“ dodal druhý.

„Krajinná dominant!“ přidal třetí, který měl rád slova, do nichž se vejde cokoliv.

„Hlukolamná ochrana!“ hlásil čtvrtý.

Troubek stál stranou a díval se na Hradbu. Chvilí mlčel, což u něj vyvolalo u dvora krátkou naději. Pak řekl potichu:

„To je zajímavé. Hradba postavená na tichu a má chránit před hlukem.“

Nikdo se nezasmál. Některé vtipy potřebují čas.

V noci se však stalo něco zvláštního. Hradba začala mluvit.

Nejdřív jen šuměla. Lidé si mysleli, že to je vítr. Potom šeptala. Lidé si mysleli, že to jsou turisté hledající ubytování. Ale nakonec bylo jasné, že Hradba říká slova.

Neříkala mnoho. Vlastně opakovala pořád totéž:

„Čí je království?“

Ráno to slyšela prodavačka, když šla kolem s taškou rohlíků. Slyšel to zahradník, který si jen chtěl zkrátit cestu. Slyšelo to dítě, kterému upadl míč. A slyšel to i jeden host z daleké země, který si myslel, že jde o novou interaktivní atrakci, a chtěl si koupit vstupenku.

Zpráva se roznesla rychle. V malém království se zprávy šíří zvláštním způsobem: nikdo nic neříká, ale všichni to vědí.

Král svolal radu.

„Hradba šeptá,“ pravil jeden rádce.

„To není šepot,“ opravil ho druhý. „To je akustický jev.“

„Akustický jev se ptá, čí je království?“ namítl Troubek.

„Vidíte?“ řekl král. „Přesně proto je třeba držet se odborných pojmů. Jakmile tomu začnete říkat šepot, hned se najde někdo, kdo tomu začne odpovídat.“

Rada se usnesla, že Hradba nešeptá. A kdyby šeptala, tak jen v souladu s projektovou dokumentací.

Jenže Hradba šeptala dál.

A co bylo horší, lidé jí začali odpovídat.

Nejdřív potichu.

„Asi krále,“ řekla jedna paní, která se nechtěla pouštět do sporů.

„Asi těch, co mají razítka,“ řekl jeden muž, který kdysi něco potřeboval, ale teď už raději nepotřeboval nic.

„Asi těch, co tu bydlí,“ řeklo dítě.

A Hradba zašuměla tak, že z ní spadl kousek prachu.

To dítě nevědělo, jak nebezpečnou věc řeklo. Děti mívají tu nectnost, že neznají místní poměry.

Od té doby lidé chodili kolem Hradby pomaleji. Někteří se tvářili, že nic neslyší. Jiní slyšeli, ale dělali, že jsou ti někteří. A pár lidí se zastavilo.

„Čí je království?“ ptala se Hradba.

„No přece naše,“ řekl jednou někdo.

Bylo to slovo tak obyčejné, až se lidé lekli. Naše. Dlouho ho nikdo nepoužil nahlas. V království se říkalo moje ubytování, moje živnost, můj problém, můj klid. Ale naše? To slovo bylo trochu zaprášené. Jako hrnek po babičce, který se člověk bojí vzít do ruky, aby nepraskl.

Troubek si toho všiml. Seděl večer na lavičce, kde šašci přemýšlejí, když nemají koně, meč ani rozumnou pověst. Otevřel sešit a napsal:

„Dnes někdo řekl naše. Nutno sledovat. Může jít o začátek jara.“

Král Klobouk mezitím přemýšlel, jak věc vyřešit. Nešlo o to, že by se bál Hradby. Hradba je jen hradba. Ale bál se otázky. Otázka je horší než hradba, protože se nedá natřít.

Rozhodl se proto uspořádat slavnost. Slavnosti jsou výborný prostředek proti přemýšlení. Hraje hudba, rozdají se koláče, pronese se projev a člověk má dojem, že kdo by se v takové chvíli ptal, kazil by náladu.

Na slavnost přišli dvořané, příkyvovači, hosté, lidé z první škatulky a několik lidí ze druhé škatulky, kteří tvrdili, že jdou jen kolem. Král vystoupil na vyvýšené místo a začal mluvit.

Mluvil o odpovědnosti. O tradici. O rozvoji. O paměti. O tom, že minulost je třeba ctít, ale ne tak, aby překážela budoucnosti. O tom, že budoucnost je třeba budovat, ale ne tak, aby se někdo pořád vracel k minulosti. O tom, že každá otázka má svůj čas a nejlepší čas na některé otázky už byl včera.

Lidé stáli. Někteří poslouchali. Někteří počítali holuby. Jeden hoch zjistil, že když král říká „samozřejmě“, většinou za tím přijde něco, co samozřejmě není.

A pak se ozvala Hradba.

Tentokrát nešeptala. Neburácela, to ne. Byla to slušná Hradba. Ale řekla to tak, že to slyšeli i ti, kteří se už naučili neslyšet:

„Čí je království?“

Král se zarazil. Rádcí se podívali na krále. Příkyvovači se pokusili přikývnout, ale nevěděli k čemu.

V tu chvíli se Troubek postavil. Nebylo to hrdinské postavení. Spíš takové, jako když člověk vstává z povozu a doufá, že se mu nezamotala brašna. Přesto vstal.

„Veličenstvo,“ řekl, „já myslím, že Hradba se neptá proto, že by nevěděla. Ona se ptá proto, jestli to víme my.“

„Troubku,“ povzdechl si král, „ty z každé věci děláš problém.“

„Ne, veličenstvo,“ řekl Troubek. „Já z problémů dělám věci. Ony se pak dají ukázat.“

Někdo se zasmál. Jeden z těch malých smíchů, které se tváří jako zakašlání. Ale jakmile se jednou smích narodí, špatně se vrací zpátky.

Král zvedl ruku.

„Lidé potřebují klid,“ pravil.

„To ano,“ řekla stará žena v první řadě. Byla tak stará, že se jí dvůr neodvažoval zařadit ani do škatulky Ostatní, protože by to mohlo působit neuctivě. „Ale klid není totéž co ticho.“

Tato věta se vznášela ve vzduchu jako mouka, když se protrhne pytel.

Klid není totéž co ticho.

Lidé se po sobě podívali. Někteří poprvé po dlouhé době nečekali, kdo přikývne první.

Král chtěl odpovědět. Nadechl se. To byl v království signál k duševní přípravě. Ale než začal, ozvalo se dítě:

„A když je království naše, můžeme se ptát?“

V pohádkách bývají děti často nebezpečné. Ne proto, že by byly silné. Ale protože ještě nevědí, že některé jednoduché věci se nemají říkat jednoduše.

Král se usmál.

„Samozřejmě,“ řekl.

A všichni zbystřili, protože už znali ono samozřejmě.

„Samozřejmě že se můžete ptát. Jen je třeba ptát se věcně, konstruktivně, ve vhodný čas, vhodným způsobem, vhodným tónem, s dostatečným předstihem, po prostudování podkladů, které budou dodány, jakmile budou připraveny, přičemž je třeba chápat, že ne všechny informace lze sdělit hned, některé později a některé nejlépe vůbec, aby nevznikl neklid.“

Lidé chvíli mlčeli.

Pak se ozval hostinský:

„Takže můžeme?“

Král se nadechl znovu.

A vtom se stalo něco, co nikdo nečekal. Hradba se zasmála.

Ne hlasitě. Jen tak kamenně. Jako když praskne dlaždice, která už dlouho nesla víc, než měla.

Smích Hradby se rozběhl mezi lidmi. Ne jako výsměch, ale jako úleva. Smáli se tomu, že se báli věcí, které se po vyslovení najednou zmenšily. Smáli se tomu, že některé odpovědi jsou tak dlouhé, až člověk zapomene, že chtěl slyšet ano nebo ne. Smáli se tomu, že příkyvování není názor, i když z dálky vypadá podobně.

Král stál a poprvé po dlouhé době nevěděl, jestli má mluvit dlouho, nebo raději vůbec.

Troubek si sedl. Nebyl vítěz. Šašci nebývají vítězové. Jsou jen užiteční v okamžiku, kdy se všichni ostatní bojí vypadat směšně.

Od toho dne se v Ledovém království nezměnilo všechno. To by byla pohádka lživá — a těch budete v nadcházející pohádkové sezóně slyšet ještě až až.

Král Klobouk vládl dál. Dvořané dál přikyvovali, i když někteří už opatrněji, aby si neuhnali trvalé následky. Hradba stála. Schody vedly vzhůru. Řád visel na svém místě a čekal na poutníky, jako by právě on byl odpovědí na všechno, na co se lidé původně ptali.

Jedna z tváří království dostávala nový nátěr a o měšcích zlatých se mluvilo tak opatrně, jako by i mince mohly mít uši. V královských účtech se tomu říkalo nezbytná péče. Mezi lidmi se tomu říkalo spíš otázka, na kterou by bylo dobré jednou slyšet krátkou odpověď.

Ale něco se přece jen změnilo.

Lidé začali méně spěchat kolem Hradby. Začali si víc všimnout, co je pod kloboukem. Začali rozlišovat mezi klidem a tichem. A občas, když na radě zazněla dlouhá řeč, někdo si v duchu položil jednoduchou otázku:

„A odpověď byla kde?“

To je v každém království nebezpečný začátek.

Protože moc nestojí jen na králi. Moc stojí i na tom, že lidé přijmou škatulku, do které je někdo vložil. Že se smíří s tím, že otázka je neslušnost. Že zamění únavu za souhlas. A že si řeknou: ono to stejně nemá cenu.

Jednou večer seděl Troubek zase na lavičce. Přišlo k němu dítě s míčem.

„Vy jste ten šašek?“ zeptalo se.

„Podle některých ano,“ řekl Troubek.

„A proč troubíte?“

Troubek chvíli přemýšlel.

„Protože když se dlouho netroubí, lidé si zvyknou, že je ticho normální.“

Dítě přikývlo. Pak se zamyslelo a řeklo:

„A neměl by troubit každý trochu?“

Troubek si otevřel sešit a napsal:

„Dnes mi dítě zkazilo monopol na šaškovství. Dobrá zpráva.“

A tak se dodnes v Ledovém království říká, že žádný led není věčný. Někdy se zdá pevný, hladký a bezpečný. Dá se po něm chodit, dá se na něm bruslit, dá se na něm pořádát slavnost a vyvěsit praporek. Ale pod ledem bývá voda. A voda má trpělivost.

Když přijde jaro, led nepraskne proto, že by ho někdo přemluvil. Praskne proto, že už nemůže jinak.

A jestli ta pohádka nějak končí?

Nekončí.

V pravých pohádkách někdy stačí useknout drakovi hlavu, vzít si princeznu a udělat hostinu. V lidských královstvích je to složitější. Tam nestačí vyměnit krále, když v lidech zůstane stejný strach. Nestačí natřít Hradbu, když pod ní zůstane nevyřešená otázka. Nestačí mluvit o budoucnosti, když se člověk bojí slyšet minulost.

Ale stačí, aby se lidé jednou zeptali sami sebe:

„Čí je království?“

A aby se nebáli odpovědi.

Protože království nepatří klobouku, pergamenu ani škatulkám.

Patří těm, kdo v něm žijí.

A trochu také těm, kteří tu žili před nimi.

No uvidíme.

Odložené poznámky Romana Tučka

O království Ledovém, králi s velikým kloboukem a šaškovi, který kazil krásné ticho

Vážení spoluobčané,

blíží se čas, kdy se v obci začnou vyprávět pohádky. Některé budou o tom, jak se všechno podařilo. Jiné o tom, proč se nemohlo podařit to, co se nepodařilo. Další budou o tom, že kdyby nebylo těch, kteří to dělají už dlouho, slunce by ráno možná vyšlo, ale jisté by to nebylo.

A protože před takovou pohádkovou dobou je slušné nezůstat pozadu, a protože je toto můj poslední příspěvek do zpravodaje před časem, kdy se bude v obci znovu lámat chleba, dovolím si přidat také jednu. Jen s tím rozdílem, že já vám rovnou přiznám, že je to pohádka.

Bylo-nebylo jedno království. Nebylo daleko. Vlastně bylo tak blízko, že kdybych napsal, kde leží, pohádka by rázem přestala být pohádkou a začala být podnětem k soudnímu spisu s krásně kulatým razítkem.

Říkalo se mu Ledové království.

Ne proto, že by tam pořád mrzlo. Naopak. Slunce tam svítilo, víno zrálo, zahrady voněly a cizí lidé se sjížděli ze všech koutů světa, aby obdivovali věže, parky, rybníky a stavby, o nichž místní někdy věděli méně než návštěvníci s průvodcem v ruce.

Bylo to království krásné, přestože byl do něj pozván chlad. A bylo tak krásné, že se v něm kvůli tomu čím dál hůř bydlelo.

Domy tam mívaly zvláštní osud. Narodily se jako domy pro lidi, ale časem se z nich stávaly domy pro hosty. Na dveřích se objevovaly cedulky, klíče se schovávaly do krabiček s číselným zaklínadlem a sousedé se zdravili větou: „Vy jste tady noví?“ Načež se často ukázalo, že noví jsou všichni. Jen popelnice zůstávaly stejné.

Starousedlíci kroutili hlavami, mladí počítali, zda by si tu jednou mohli koupit aspoň kůlnu bez střechy, a chalupy měnily majitele rychleji než počasí v dubnu. Království vzkvétalo. Jen obyvatelům občas připadalo, že vzkvétá nějak bez nich.

V tom království vládl dlouhá léta moudrý král. Říkejme mu třeba král Klobouk. Ne proto, že by se tak jmenoval, to by bylo příliš jednoduché. Ale protože uměl na každou věc položit klobouk tak šikovně, že se pod ním dalo schovat ledacos.

Král Klobouk nebyl žádný hlupák. To by byla pohádka snadná a nudná. Byl vzdělaný, zkušený a v mnoha věcech obratný. Za jeho časů se v království ledacos postavilo, opravilo a zařídilo. To mu nikdo spravedlivý nemůže upřít. Jenže s dlouhým kralováním je to jako s dlouho nošenými botami. Zpočátku sedí pohodlně, potom se vytvarují podle nohy, a nakonec má člověk dojem, že jinak se chodit ani nedá.

Král sídlil rád v malé osadě Za Kopcem. Tam ho lidé potkávali, tam si s ním povídali a tam měl mezi lidem pevnou oporu. V hlavním městě Ledového království se ukazoval méně, ale zato tam všechno věděl. A když něco nevěděl, věděl alespoň, kdo to vědět nemá.

Měl také velikou zálibu v dvorních hrách. Nejraději měl klání s kulatým měchem, za nímž se družiny honily po kolbišti s takovou vážností, jako by se nerozhodovalo o hře, nýbrž o osudu království. V království se říkalo, že měch je kulatý, ale královská přízeň ještě kulatější, protože se vždycky dokutálela tam, kam bylo potřeba. Kolbiště se těšilo péči, jakou někteří jiní mohli jen tiše závidět. Ale kdo by měl něco proti dvorním hrám? Hry jsou zdravé. Zvláště pro toho, kdo neplatí královskou pokladnu.

Král Klobouk měl dvůr. Na dvoře seděli rádci, písaři, správci, příkyvovači a jiní užiteční lidé. Příkyvovači byli obzvlášť důležití. Příkyvovali tak poctivě, že se v království časem rozšířily bolesti za krkem. Dvorní ranhojič navrhoval masti, ale král pravil, že to není nemoc, nýbrž projev zodpovědnosti.

Nejslavnější královou dovedností byla řeč. Král uměl mluvit dlouho. Opravdu dlouho. Když začal odpovídat na otázku, děti v první řadě stihly dospět, vyučit se a založit rodinu, než všichni pochopili, že odpověď se sice statečně vydala na cestu, ale k otázce nikdy nedorazila.

Nebyla to řeč ošklivá. Naopak. Byla klidná, rozumná a široká jako řeka po dešti. Jen měla jednu drobnou zvláštnost: člověk do ní vstoupil s otázkou a na druhém břehu vystoupil bez bot, bez otázky a někdy i bez iluzí.

„Veličenstvo,“ zeptal se jednou jeden radní, „z čeho zaplatíme tu velkou opravu?“
Král se laskavě usmál.

„To je, pane rádce, otázka složitá, protože když se podíváme na souvislosti, a souvislosti, jak víme, nelze oddělovat od širších souvislostí, musíme vzít v úvahu historický vývoj, stav ovzduší, potřeby občanů, možnosti rozpočtu, objektivní okolnosti, subjektivní dojmy, projektovou připravenost a také to, že nic není tak jednoduché, jak se někomu může zdát, zejména tomu, kdo si myslí, že jednoduché věci jsou jednoduché.“

Rádce poděkoval. Nevěděl za co, ale bylo mu jasné, že za něco určitě.
Aby království dobře fungovalo, měl král ještě jednu praktickou pomůcku. Škatulky. Nebyly velké, ale vešlo se do nich celé království. Na jedné bylo napsáno „Naši“. Na druhé „Ostatní“. Do první škatulky se ukládali ti, kteří rozuměli tomu, že král ví, co dělá. Do druhé ti, kteří chtěli vědět, co dělá.

Být v první škatulce bylo příjemné. Člověk byl zván, slyšen a občas i pochválen. Být ve druhé škatulce bylo poučné. Člověk se naučil, že každá jeho věta začíná podezřele už tím, že ji říká on.

Pravilo se dokonce, že král má kdesi tajný pergamen jmen. Nikdo ho nikdy neviděl. Což je u tajných pergamenů obvyklé a velmi výhodné. Každý si tak mohl představit, že na něm je, a podle toho se chovat.

V království žil také šašek. Říkejme mu Troubek. Byla to postava, bez které by celá pohádka byla pohodlnější, kratší a pro dvůr mnohem příjemnější.

Troubek nebyl šašek veselý na objednávku. Neuměl dělat kotrmelce, nehrál na loutnu a jeho vtipy bývaly někdy takové, že se jim lidé smáli až doma, když si byli jistí, že je nikdo neslyší. Měl však jednu vlastnost, která je v každém království nebezpečnější než meč: ptal se nahlas. Chodil na zasedání, seděl vzadu, psal si poznámky a občas zvedl ruku. Dělal to způsobem, který vyvolával neklid. Ne proto, že by mluvil krásně. Spíš proto, že mluvil tam, kde už se všichni těšili na konec.

Král na něj hleděl s trpělivostí člověka, který ví, že moucha u okna stejně jednou zeslábně.

„Troubku,“ říkával vlídně, „ty jsi zvláštní případ.“

A jednou, když byl královský jazyk rychlejší než královská obezřetnost, udělil Troubkovi dokonce dvorní diagnózu. Troubek si ji zapsal do sešitu, protože šašci si zapisují i věci, které by si jiní nechali líbit jen ústně.

Od té doby měl Troubek v království pověst člověka, který je nejspíš vadný, protože jinak by přece nepokládal otázky, na které se tak pracně odpovídá.

Jednoho dne se král rozhodl, že království potřebuje velké dílo. Velké dílo je v životě panovníka důležité. Malé věci si lidé nepamatují. Když někdo opraví kliku, řekne se: klika funguje. Když někdo vystaví hradbu, řekne se: hle, epocha.

V království byl už dlouho problém s vozy a povozy na hlavním tržišti. Překážely, tlačily se a kazily dojem. A protože dojem je v krásném království téměř ústavní hodnota, rozhodlo se, že vozy půjdou jinam.

Kam?

To byla otázka. A protože otázky jsou nebezpečné, bylo rozhodnuto rychle.

Nové místo vznikne tam, kde kdysi odpočívali dávní obyvatelé. Bylo to místo tiché, smutné a dlouho zapomenuté. Taková místa mívají jednu zvláštnost: dokud se o nich nemluví, vypadají, že nikomu nepřekážejí. Jakmile se do nich kopne, ukáže se, že si pamatují víc než celá rada.

Dělníci přišli s lopatami. Kopali, měřili, hloubili a zase kopali. A země, která do té doby mlčela slušně jako stará babička v koutě, najednou řekla: „Pardon, tady někdo leží.“

Dělníci se zarazili. Rádci se zarazili. I příkyvovači na okamžik přestali příkyvovat, což způsobilo krátký, ale výrazný pokles větru v zasedací síni.

„Co teď?“ ptali se.

Král Klobouk se nezalekl. Velcí vládcové se nezaleknou skutečností. Velcí vládcové ji přikryjí novou vrstvou hlíny, převážou hedvábnou stuhou a nechají zapsat do listin, že se vše děje s nejvyšší úctou.

„Zem pozvedneme,“ pravil. „Paměť zachováme v pergamenech. A kolem vystavíme hradbu hlukolamnou, aby sem nedoléhal neklid světa.“

„Jaký neklid, veličenstvo?“ zeptal se Troubek. „Vždyť tady bylo ticho.“

V síni se rozhostilo ticho ještě větší.

„Právě proto,“ odpověděl král.

To byla odpověď tak úplná, že další otázka by působila nevděčně.

A tak se začala stavět Hradba.

Nebyla to hradbička. Hradbička je něco, přes co soused vidí, že jste zase připálili oběd. Tohle byla Hradba. Veliká, vážná a důležitá. Taková, že kdo k ní vystoupal po schodech, připadal si jako poutník mířící k chrámu. Jen místo zázraku ho nahoře čekal Řád. Vyvěšený, orámovaný a tak důležitý, že se člověk skoro bál zeptat, zda podle něj také něco opravdu přijede.

Dvořané byli nadšeni.

„Moderní prvek!“ zvolal první.

„Citlivé řešení!“ dodal druhý.

„Krajinná dominanta!“ přidal třetí, který měl rád slova, do nichž se vejde cokoliv.

„Hlukolamná ochrana!“ hlásil čtvrtý.

Troubek stál stranou a díval se na Hradbu. Chvilí mlčel, což u něj vyvolalo u dvora krátkou naději. Pak řekl potichu:

„To je zajímavé. Hradba postavená na tichu a má chránit před hlukem.“

Nikdo se nezasmál. Některé vtipy potřebují čas.

V noci se však stalo něco zvláštního. Hradba začala mluvit.

Nejdřív jen šuměla. Lidé si mysleli, že to je vítr. Potom šeptala. Lidé si mysleli, že to jsou turisté hledající ubytování. Ale nakonec bylo jasné, že Hradba říká slova.

Neříkala mnoho. Vlastně opakovala pořád totéž:

„Čí je království?“

Ráno to slyšela prodavačka, když šla kolem s taškou rohlíků. Slyšel to zahradník, který si jen chtěl zkrátit cestu. Slyšelo to dítě, kterému upadl míč. A slyšel to i jeden host z daleké země, který si myslel, že jde o novou interaktivní atrakci, a chtěl si koupit vstupenku.

Zpráva se roznesla rychle. V malém království se zprávy šíří zvláštním způsobem: nikdo nic neříká, ale všichni to vědí.

Král svolal radu.

„Hradba šeptá,“ pravil jeden rádce.

„To není šepot,“ opravil ho druhý. „To je akustický jev.“

„Akustický jev se ptá, čí je království?“ namítl Troubek.

„Vidíte?“ řekl král. „Přesně proto je třeba držet se odborných pojmů. Jakmile tomu začnete říkat šepot, hned se najde někdo, kdo tomu začne odpovídat.“

Rada se usnesla, že Hradba nešeptá. A kdyby šeptala, tak jen v souladu s projektovou dokumentací.

Jenže Hradba šeptala dál.

A co bylo horší, lidé jí začali odpovídat.

Nejdřív potichu.

„Asi krále,“ řekla jedna paní, která se nechtěla pouštět do sporů.

„Asi těch, co mají razítka,“ řekl jeden muž, který kdysi něco potřeboval, ale teď už raději nepotřeboval nic.

„Asi těch, co tu bydlí,“ řeklo dítě.

A Hradba zašuměla tak, že z ní spadl kousek prachu.

To dítě nevědělo, jak nebezpečnou věc řeklo. Děti mívají tu nectnost, že neznají místní poměry.

Od té doby lidé chodili kolem Hradby pomaleji. Někteří se tvářili, že nic neslyší. Jiní slyšeli, ale dělali, že jsou ti někteří. A pár lidí se zastavilo.

„Čí je království?“ ptala se Hradba.

„No přece naše,“ řekl jednou někdo.

Bylo to slovo tak obyčejné, až se lidé lekli. Naše. Dlouho ho nikdo nepoužil nahlas. V království se říkalo moje ubytování, moje živnost, můj problém, můj klid. Ale naše? To slovo bylo trochu zaprášené. Jako hrnek po babičce, který se člověk bojí vzít do ruky, aby nepraskl.

Troubek si toho všiml. Seděl večer na lavičce, kde šašci přemýšlejí, když nemají koně, meč ani rozumnou pověst. Otevřel sešit a napsal:

„Dnes někdo řekl naše. Nutno sledovat. Může jít o začátek jara.“

Král Klobouk mezitím přemýšlel, jak věc vyřešit. Nešlo o to, že by se bál Hradby. Hradba je jen hradba. Ale bál se otázky. Otázka je horší než hradba, protože se nedá natřít.

Rozhodl se proto uspořádat slavnost. Slavnosti jsou výborný prostředek proti přemýšlení. Hraje hudba, rozdávají se koláče, pronese se projev a člověk má dojem, že kdo by se v takové chvíli ptal, kazil by náladu.

Na slavnost přišli dvořané, příkyvovači, hosté, lidé z první škatulky a několik lidí ze druhé škatulky, kteří tvrdili, že jdou jen kolem. Král vystoupil na vyvýšené místo a začal mluvit.

Mluvil o odpovědnosti. O tradici. O rozvoji. O paměti. O tom, že minulost je třeba ctít, ale ne tak, aby překážela budoucnosti. O tom, že budoucnost je třeba budovat, ale ne tak, aby se někdo pořád vracel k minulosti. O tom, že každá otázka má svůj čas a nejlepší čas na některé otázky už byl včera.

Lidé stáli. Někteří poslouchali. Někteří počítali holuby. Jeden hoch zjistil, že když král říká „samozřejmě“, většinou za tím přijde něco, co samozřejmě není.

A pak se ozvala Hradba.

Tentokrát nešeptala. Neburácela, to ne. Byla to slušná Hradba. Ale řekla to tak, že to slyšeli i ti, kteří se už naučili neslyšet:

„Čí je království?“

Král se zarazil. Rádci se podívali na krále. Příkyvovači se pokusili přikývnout, ale nevěděli k čemu. V tu chvíli se Troubek postavil. Nebylo to hrdinské postavení. Spíš takové, jako když člověk vstává z povozu a doufá, že se mu nezamotala brašna. Přesto vstal.

„Veličenstvo,“ řekl, „já myslím, že Hradba se neptá proto, že by nevěděla. Ona se ptá proto, jestli to víme my.“

„Troubku,“ povzdechl si král, „ty z každé věci děláš problém.“

„Ne, veličenstvo,“ řekl Troubek. „Já z problémů dělám věci. Ony se pak dají ukázat.“

Někdo se zasmál. Jeden z těch malých smíchů, které se tváří jako zakašlání. Ale jakmile se jednou smích narodí, špatně se vrací zpátky.

Král zvedl ruku.

„Lidé potřebují klid,“ pravil.

„To ano,“ řekla stará žena v první řadě. Byla tak stará, že se jí dvůr neodvažoval zařadit ani do škatulky Ostatní, protože by to mohlo působit neuctivě. „Ale klid není totéž co ticho.“

Tato věta se vznášela ve vzduchu jako mouka, když se protrhne pytel.

Klid není totéž co ticho.

Lidé se po sobě podívali. Někteří poprvé po dlouhé době nečekali, kdo přikývne první.

Král chtěl odpovědět. Nadechl se. To byl v království signál k duševní přípravě. Ale než začal, ozvalo se dítě:

„A když je království naše, můžeme se ptát?“

V pohádkách bývají děti často nebezpečné. Ne proto, že by byly silné. Ale protože ještě nevědí, že některé jednoduché věci se nemají říkat jednoduše.

Král se usmál.

„Samozřejmě,“ řekl.

A všichni zbystřili, protože už znali ono samozřejmě.

„Samozřejmě že se můžete ptát. Jen je třeba ptát se věcně, konstruktivně, ve vhodný čas, vhodným způsobem, vhodným tónem, s dostatečným předstihem, po prostudování podkladů, které budou

dodány, jakmile budou připraveny, přičemž je třeba chápat, že ne všechny informace lze sdělit hned, některé později a některé nejlépe vůbec, aby nevznikl neklid.“

Lidé chvíli mlčeli.

Pak se ozval hostinský:

„Takže můžeme?“

Král se nadechl znovu.

A vtom se stalo něco, co nikdo nečekal. Hradba se zasmála.

Ne hlasitě. Jen tak kamenně. Jako když praskne dlaždice, která už dlouho nesla víc, než měla.

Smích Hradby se rozběhl mezi lidmi. Ne jako výsměch, ale jako úleva. Smáli se tomu, že se báli věcí, které se po vyslovení najednou zmenšily. Smáli se tomu, že některé odpovědi jsou tak dlouhé, až člověk zapomene, že chtěl slyšet ano nebo ne. Smáli se tomu, že přikyvování není názor, i když z dálky vypadá podobně.

Král stál a poprvé po dlouhé době nevěděl, jestli má mluvit dlouho, nebo raději vůbec.

Troubek si sedl. Nebyl vítěz. Šašci nebývají vítězové. Jsou jen užiteční v okamžiku, kdy se všichni ostatní bojí vypadat směšně.

Od toho dne se v Ledovém království nezměnilo všechno. To by byla pohádka lživá — a těch budete v nadcházející pohádkové sezóně slyšet ještě až až.

Král Klobouk vládl dál. Dvořané dál přikyvovali, i když někteří už opatrněji, aby si neuhnali trvalé následky. Hradba stála. Schody vedly vzhůru. Řád visel na svém místě a čekal na poutníky, jako by právě on byl odpovědí na všechno, na co se lidé původně ptali.

Jedna z tváří království dostávala nový nátěr a o měšcích zlatých se mluvilo tak opatrně, jako by i mince mohly mít uši. V královských účtech se tomu říkalo nezbytná péče. Mezi lidmi se tomu říkalo spíš otázka, na kterou by bylo dobré jednou slyšet krátkou odpověď.

Ale něco se přece jen změnilo.

Lidé začali méně spěchat kolem Hradby. Začali si víc všímat, co je pod kloboukem. Začali rozlišovat mezi klidem a tichem. A občas, když na radě zazněla dlouhá řeč, někdo si v duchu položil jednoduchou otázku:

„A odpověď byla kde?“

To je v každém království nebezpečný začátek.

Protože moc nestojí jen na králi. Moc stojí i na tom, že lidé přijmou škatulku, do které je někdo vložil. Že se smíří s tím, že otázka je neslušnost. Že zamění únavu za souhlas. A že si řeknou: ono to stejně nemá cenu.

Jednou večer seděl Troubek zase na lavičce. Přišlo k němu dítě s míčem.

„Vy jste ten šašek?“ zeptalo se.

„Podle některých ano,“ řekl Troubek.

„A proč troubíte?“

Troubek chvíli přemýšlel.

„Protože když se dlouho netroubí, lidé si zvyknou, že je ticho normální.“

Dítě přikývlo. Pak se zamyslelo a řeklo:

„A neměl by troubit každý trochu?“

Troubek si otevřel sešit a napsal:

„Dnes mi dítě zkazilo monopol na šaškovství. Dobrá zpráva.“

A tak se dodnes v Ledovém království říká, že žádný led není věčný. Někdy se zdá pevný, hladký a bezpečný. Dá se po něm chodit, dá se na něm bruslit, dá se na něm pořádat slavnost a vyvěsit praporek. Ale pod ledem bývá voda. A voda má trpělivost.

Když přijde jaro, led nepraskne proto, že by ho někdo přemluvil. Praskne proto, že už nemůže jinak.

A jestli ta pohádka nějak končí?

Nekončí.

V pravých pohádkách někdy stačí useknout drakovi hlavu, vzít si princeznu a udělat hostinu. V lidských královstvích je to složitější. Tam nestačí vyměnit krále, když v lidech zůstane stejný strach. Nestačí natřít Hradbu, když pod ní zůstane nevyřešená otázka. Nestačí mluvit o budoucnosti, když se člověk bojí slyšet minulost.

Ale stačí, aby se lidé jednou zeptali sami sebe:

„Čí je království?“

A aby se nebáli odpovědi.

Protože království nepatří klobouku, pergamentu ani škatulkám.

Patří těm, kdo v něm žijí.

A trochu také těm, kteří tu žili před nimi.

No uvidíme.

I takové dopisy dostává redakční rada

– je to reakce na Odložené poznámky Romana Tučka:

Dobrý den,

obracím se na Vás s podnětem týkajícím se obecního zpravodaje. V posledních několika vydáních jsem si všiml, že jeden ze zastupitelů má pravidelně prostor pro publikaci svých názorových komentářů. Rád bych se proto zeptal, zda existují jasné stanovená pravidla pro publikování příspěvků zastupitelů v tomto médiu.

Domnívám se, že by bylo vhodné nastavit podmínky tak, aby měli možnost vyjádřit se i ostatní zastupitelé, případně aby se autoři v rámci této rubriky střídali. Obecní zpravodaj je financován z veřejných prostředků a měl by proto poskytovat vyvážený prostor pro různé názory.

Rozumím tomu, že ostatní zastupitelé nemusí tento prostor aktivně využívat, nicméně i v takovém případě by podle mého názoru měl být systém nastaven tak, aby zpravodaj nepůsobil dlouhodobě jednostranně.

Zejména v následujícím období před komunálními volbami může dlouhodobě jednostranný prostor pro jednoho zastupitele působit jako zvýhodnění v rámci veřejného média.

Děkuji za zvážení tohoto podnětu.

Jméno autora je redakci známo, dopis byl použit jako příklad, takových názorů je mnohem více.

Odložené poznámky Romana Tučka O království Ledovém, králi s velikým kloboukem a šaškovi, který kazil krásné ticho

Vážení spoluobčané,

blíží se čas, kdy se v obci začnou vyprávět pohádky. Některé budou o tom, jak se všechno podařilo. Jiné o tom, proč se nemohlo podařit to, co se nepodařilo. Další budou o tom, že kdyby nebylo těch, kteří to dělají už dlouho, slunce by ráno možná vyšlo, ale jistě by to nebylo.

A protože před takovou pohádkovou dobou je slušné nezůstat pozadu, a protože je toto můj poslední příspěvek do zpravodaje před časem, kdy se bude v obci znovu lámat chleba, dovoluji si přidat také jednu. Jen s tím rozdílem, že já vám rovnou přiznám, že je to pohádka.

... Bylo-nebylo jedno království. Nebylo daleko. Vlastně bylo tak blízko, že kdybych napsal, kde leží, pohádka by rázem přestala být pohádkou a začala být podnětem k soudnímu spisu s krásně kulatým razítkem.

Říkalo se mu Ledové království.

Ne proto, že by tam pořád mrzlo. Naopak. Slunce tam svítilo, víno zrálo, zahrady voněly a cizí lidé se sjížděli ze všech koutů světa, aby obdivovali věže, parky, rybníky a stavby, o nichž místní někdy věděli méně než návštěvníci s průvodcem v ruce.

Bylo to království krásné, přestože byl do něj pozván chlad. A bylo tak krásné, že se v něm kvůli tomu čím dál hůř bydlelo.

Domy tam mívaly zvláštní osud. Narodily se jako domy pro lidi, ale časem se z nich stávaly domy pro hosty. Na dveřích se objevovaly cedulky, klíče se schovávaly do krabiček s číselným zaklínadlem a sousedé se zdravili větou: „Vy jste tady noví?“ Načež se často ukázalo, že noví jsou všichni. Jen popelnice zůstávaly stejné.

Starousedlíci kroutili hlavami, mladí počítali, zda by si tu jednou mohli koupit aspoň kůlnu bez střechy, a chalupy měnily majitele rychleji než počasí v dubnu. Království vzkvétalo. Jen obyvatelům občas připadalo, že vzkvétá nějak bez nich.

V tom království vládl dlouhá léta moudrý král. Říkejme mu třeba král Klobouk. Ne proto, že by se tak jmenoval, to by bylo příliš jednoduché. Ale protože uměl na každou věc položit klobouk tak šikovně, že se pod ním dalo schovat ledacos.

Král Klobouk nebyl žádný hlupák. To by byla pohádka snadná a nudná. Byl vzdělaný, zkušený a v mnoha věcech obratný. Za jeho časů se v království ledacos postavilo, opravilo a zařídilo. To mu nikdo spravedlivý nemůže upřít. Jenže s dlouhým králováním je to jako s dlouho nošenými botami. Zpočátku sedí pohodlně, potom se vytvarují podle nohy, a nakonec má člověk dojem, že jinak se chodit ani nedá.

Král sídlil rád v malé osadě Za Kopcem. Tam ho lidé potkávali, tam si s ním povídali a tam měl mezi lidem pevnou oporu. V hlavním městě Ledového království se ukazoval méně, ale zato tam všechno věděl. A když něco nevěděl, věděl alespoň, kdo to vědět nemá.

Měl také velikou zálibu v dvorních hrách. Nejraději měl klání s kulaťm měchem, za nímž se družiny honily po kolbišti s takovou vážností, jako by se nerozhodovalo o hře, nýbrž o osudu království. V království se říkalo, že měch je kulatý, ale královská přízeň ještě kulatější, protože se vždycky dokutálela tam, kam bylo potřeba. Kolbiště se těšilo péči, jakou někteří jiní mohli jen tiše závidět. Ale kdo by měl něco proti dvorním hrám? Hry jsou zdravé. Zvláště pro toho, kdo neplatí královskou pokladnu.

Král Klobouk měl dvůr. Na dvoře seděli rádci, písaři, správci, příkyvovači a jiní užiteční lidé. Příkyvovači byli obzvláště důležití. Příkyvovali tak poctivě, že se v království časem rozšířily bolesti za krkem. Dvorní ranhojič navrhoval masti, ale král pravil, že to není nemoc, nýbrž projev zodpovědnosti.

Nejslavnější královou dovedností byla řeč. Král uměl mluvit dlouho. Opravdu dlouho. Když začal odpovídat na otázku, děti v první řadě stihly dospět, vyučit se a založit rodinu, než všichni pochopili, že odpověď se sice statečně vydala na cestu, ale k otázce nikdy nedorazila.

Nebyla to řeč ošklivá. Naopak. Byla klidná, rozumná a široká jako řeka po dešti. Jen měla jednu drobnou zvláštnost: člověk do ní vstoupil s otázkou a na druhém břehu vystoupil bez bot, bez otázky a někdy i bez iluzí.

„Veličenstvo,“ zeptal se jednou jeden radní, „z čeho zaplatíme tu velkou opravu?“

Král se laskavě usmál. „To je, pane radce, otázka složitá, protože když se podíváme na souvislosti, a souvislosti, jak víme, nelze odčlenovat od širších souvislostí, musíme vzít v úvahu historický vývoj, stav ovzduší, potřeby občanů, možnosti rozpočtu, objektivní okolnosti, subjektivní dojmy, projektovou připravenost a také to, že nic není tak jednoduché, jak se někomu může zdát, zejména tomu, kdo si myslí, že jednoduché věci jsou jednoduché.“ Radce poděkoval. Nevěděl za co, ale bylo mu jasné, že za něco určitě.

Aby království dobře fungovalo, měl král ještě jednu praktickou pomůcku. Škatulky. Nebyly velké, ale vešlo se do nich celé království. Na jedné bylo napsáno „Naši“. Na druhé „Ostatní“. Do první škatulky se ukládali ti, kteří rozuměli tomu, že král ví, co dělá. Do druhé ti, kteří chtěli vědět, co dělá.

Být v první škatulce bylo příjemné. Člověk byl zván, slyšen a občas i pochválen. Být ve druhé škatulce bylo poučné. Člověk se naučil, že každá jeho věta začíná podezřele už tím, že ji říká on.

Pravilo se dokonce, že král má kdesi tajný pergamen jmen. Nikdo ho nikdy neviděl. Což je u tajných pergamenů obvyklé a velmi výhodné. Každý si tak mohl představit, že na něm je, a podle toho se chovat.

V království žil také šašek. Říkejme mu Troubek. Byla to postava, bez které by celá pohádka byla pohodlnější, kratší a pro dvůr mnohem příjemnější.

Troubek nebyl šašek veselý na objednávku. Neuměl dělat kotrmelce, nehrál na loutnu a jeho vtipy bývaly někdy takové, že se jim lidé smáli až doma, když si byli jistí, že je nikdo neslyší. Měl však jednu vlastnost, která je v každém království nebezpečnější než meč: ptal se nahlas.

Chodil na zasedání, seděl vzadu, psal si poznámky a občas zvedl ruku. Dělal to způsobem, který vyvolával neklid. Ne proto, že by mluvil krásně. Spíš proto, že mluvil tam, kde už se všichni těšili na konec.

Král na něj hleděl s trpělivostí člověka, který ví, že moucha u okna stejně jednou zeslábně.

„Troubku,“ říkával vlídně, „ty jsi zvláštní případ.“

A jednou, když byl královský jazyk rychlejší než královská obezřetnost, udělil Troubekovi dokonce dvorní diagnózu. Troubek si ji zapsal do sešitu, protože šašci si zapisují i věci, které by si jiní nechali líbit jen ústně.

Od té doby měl Troubek v království pověst člověka, který je nejspíš vadný, protože jinak by přece nepokládal otázky, na které se tak pracně odpovídá.

Jednoho dne se král rozhodl, že království potřebuje velké dílo. Velké dílo je v životě panovníka důležité. Malé věci si lidé nepamatují. Když někdo opraví kliku, řekne se: klika funguje. Když někdo vystaví hradbu, řekne se: hle, epocha.

V království byl už dlouho problém s vozy a povozy na hlavním tržišti. Překážely, tlačily se a kazily dojem. A protože dojem je v krásném království téměř ústavní hodnota, rozhodlo se, že vozy půjdou jinam.

Kam?

To byla otázka. A protože otázky jsou nebezpečné, bylo rozhodnuto rychle.

Nové místo vznikne tam, kde kdysi odpočívali dávní obyvatelé. Bylo to místo tiché, smutné a dlouho zapomenuté. Taková místa mívají jednu zvláštnost: dokud se o nich nemluví, vypadají, že nikomu neprekážejí. Jakmile se do nich kopne, ukáže se, že si pamatují víc než celá rada.

Dělníci přišli s lopatami. Kopali, měřili, hloubili a zase kopali. A země, která do té doby mlčela slušně jako stará babička v koutě, najednou řekla: „Pardon, tady někdo leží.“

Dělníci se zarazili. Rádci se zarazili. I příkyvovači na okamžik přestali příkyvovat, což způsobilo krátký, ale výrazný pokles větru v zasedací síni.

„Co teď?“ ptali se.

Král Klobouk se nezalekl. Velcí vládcové se nezaleknou skutečnosti. Velcí vládcové ji přikryjí novou vrstvou hlíny, převážou hedvábnou stuhou a nechají zapsat do listin, že se vše děje s nejvyšší úctou.

„Zem pozvedneme,“ pravil. „Paměť zachováme v pergamenech. A kolem vystavíme hradbu hlukolamnou, aby sem nedoléhal neklid světa.“

„Jaký neklid, veličenstvo?“ zeptal se Troubek. „Vždyť tady bylo ticho.“

V síni se rozhostilo ticho ještě větší.

„Právě proto,“ odpověděl král. To byla odpověď tak úplná, že další otázka by působila nevdechně.

A tak se začala stavět Hradba. Nebyla to hradbička. Hradbička je něco, přes co soused vidí, že jste zase připálili oběd. Tohle byla Hradba. Veliká, vážná a důležitá. Taková, že kdo k ní vystoupal po schodech, připadal si jako poutník mířící k chrámu. Jen místo zázraku ho nahore čekal Řád. Vyvěšený, orámovaný a tak důležitý, že se člověk skoro bál zeptat, zda podle něj také něco opravdu přijede.

Dvořané byli nadšeni.

„Moderní prvek!“ zvolal první.

„Citlivé řešení!“ dodal druhý.

„Krajinná dominant!“ přidal třetí, který měl rád slova, do nichž se vejde cokoliv.

„Hlukolamná ochrana!“ hlásil čtvrtý.

Troubek stál stranou a díval se na Hradbu. Chvilí mlčel, což u něj vyvolalo u dvora krátkou naději.

Pak řekl potichu: „To je zajímavé. Hradba postavená na tichu a má chránit před hlukem.“

Nikdo se nezasmál. Některé vtipy potřebují čas.

V noci se však stalo něco zvláštního. Hradba začala mluvit. Nejdřív jen šuměla. Lidé si mysleli, že to je vítr. Potom šeptala. Lidé si mysleli, že to jsou turisté hledající ubytování. Ale nakonec bylo jasné, že Hradba říká slova. Neříkala mnoho. Vlastně opakovala pořád totéž: „Čí je království?“

Ráno to slyšela prodavačka, když šla kolem s taškou rohlíků. Slyšel to zahradník, který si jen chtěl zkrátit cestu. Slyšelo to dítě, kterému

upadl míč. A slyšel to i jeden host z daleké země, který si myslel, že jde o novou interaktivní atrakci, a chtěl si koupit vstupenku.

Zpráva se roznesla rychle. V malém království se zprávy šíří zvláštním způsobem: nikdo nic neříká, ale všichni to vědí.

Král svolal radu.

„Hradba šeptá,“ pravil jeden rádce.

„To není šepot,“ opravil ho druhý. „To je akustický jev.“

„Akustický jev se ptá, čí je království?“ namítl Troubek.

„Vidíte?“ řekl král. „Přesně proto je třeba držet se odborných pojmů. Jakmile tomu začnete říkat šepot, hned se najde někdo, kdo tomu začne odpovídat.“

Rada se usnesla, že Hradba nešeptá. A kdyby šeptala, tak jen v souladu s projektovou dokumentací.

Jenže Hradba šeptala dál. A co bylo horší, lidé jí začali odpovídat.

Nejdřív potichu.

„Asi krále,“ řekla jedna paní, která se nechtěla pouštět do sporů.

„Asi těch, co mají razítka,“ řekl jeden muž, který kdysi něco potřeboval, ale teď už raději nepotřeboval nic.

„Asi těch, co tu bydlí,“ řeklo dítě.

A Hradba zašuměla tak, že z ní spadl kousek prachu.

To dítě nevědělo, jak nebezpečnou věc řeklo. Děti mívají tu nectnost, že neznají místní poměry.

Od té doby lidé chodili kolem Hradby pomaleji. Někteří se tvářili, že nic neslyší. Jiní slyšeli, ale dělali, že jsou ti někteří. A pár lidí se zastavilo.

„Čí je království?“ ptala se Hradba.

„No přece naše,“ řekl jednou někdo.

Bylo to slovo tak obyčejné, až se lidé lekli. Naše. Dlouho ho nikdo nepoužil nahlas. V království se říkalo moje ubytování, moje živnost, můj problém, můj klid. Ale naše? To slovo bylo trochu zaprášené. Jako hrnek po babičce, který se člověk bojí vzít do ruky, aby nepraskl. Troubek si toho všiml. Seděl večer na lavičce, kde šašci přemýšlejí, když nemají koně, meč ani rozumnou pověst. Otevřel sešit a napsal: „Dnes někdo řekl naše. Nutno sledovat. Může jít o začátek jara.“

Král Klobouk mezitím přemýšlel, jak věc vyřešit. Nešlo o to, že by se bál Hradby. Hradba je jen hradba. Ale bál se otázky. Otázka je horší než hradba, protože se nedá natřít.

Rozhodl se proto uspořádat slavnost. Slavnosti jsou výborný prostředek proti přemýšlení. Hraje hudba, rozdávají se koláče, pronese se projev a člověk má dojem, že kdo by se v takové chvíli ptal, kazil by náladu.

Na slavnost přišli dvořané, příkyvovači, hosté, lidé z první škatulky a několik lidí ze druhé škatulky, kteří tvrdili, že jdou jen kolem. Král vystoupil na vyvýšené místo a začal mluvit.

Mluvil o odpovědnosti. O tradici. O rozvoji. O paměti. O tom, že minulost je třeba ctít, ale ne tak, aby překážela budoucnosti. O tom, že budoucnost je třeba budovat, ale ne tak, aby se někdo pořád vracel k minulosti. O tom, že každá otázka má svůj čas a nejlepší čas na některé otázky už byl včera.

Lidé stáli. Někteří poslouchali. Někteří počítali holuby. Jeden hoch zjistil, že když král říká „samozřejmě“, většinou za tím přijde něco, co samozřejmě není.

A pak se ozvala Hradba.

Tentokrát nešeptala. Neburácela, to ne. Byla to slušná Hradba. Ale řekla to tak, že to slyšeli i ti, kteří se už naučili neslyšet:

„Čí je království?“

Král se zarazil. Rádci se podívali na krále. Příkyvovači se pokusili příkynout, ale nevěděli k čemu.

V tu chvíli se Troubek postavil. Nebylo to hrdinské postavení. Spíš takové, jako když člověk vstává z povozu a doufá, že se mu nezamotala brašna. Přesto vstal.

„Veličenstvo,“ řekl, „já myslím, že Hradba se neptá proto, že by nevěděla. Ona se ptá proto, jestli to víme my.“

„Troubku,“ povzdychl si král, „ty z každé věci děláš problém.“

„Ne, veličenstvo,“ řekl Troubek. „Já z problémů dělám věci. Ony se pak dají ukázat.“

Někdo se zasmál. Jeden z těch malých smíchů, které se tváří jako zakašlání. Ale jakmile se jednou smích narodí, špatně se vrací zpátky. Král zvedl ruku.

„Lidé potřebují klid,“ pravil.

„To ano,“ řekla stará žena v první řadě. Byla tak stará, že se jí dvůr neodvažoval zařadit ani do škatulky Ostatní, protože by to mohlo působit neuctivě. „Ale klid není totéž co ticho.“

Tato věta se vznášela ve vzduchu jako mouka, když se protrhne pytel. Klid není totéž co ticho.

Lidé se po sobě podívali. Někteří poprvé po dlouhé době nečekali, kdo přikývne první.

Král chtěl odpovědět. Nadechl se. To byl v království signál k duševní přípravě. Ale než začal, ozvalo se dítě:

„A když je království naše, můžeme se ptát?“

V pohádkách bývají děti často nebezpečné. Ne proto, že by byly silné. Ale protože ještě nevědí, že některé jednoduché věci se nemají říkat jednoduše.

Král se usmál. „Samozřejmě,“ řekl.

A všichni zbystřili, protože už znali ono samozřejmě.

„Samozřejmě že se můžete ptát. Jen je třeba ptát se věcně, konstruktivně, ve vhodný čas, vhodným způsobem, vhodným tónem, s dostatečným předstihem, po prostudování podkladů, které budou dodány, jakmile budou připraveny, přičemž je třeba chápat, že ne všechny informace lze sdělit hned, některé později a některé nejlépe vůbec, aby nevznikl neklid.“

Lidé chvíli mlčeli.

Pak se ozval hostinský: „Takže můžeme?“

Král se nadechl znovu.

A vtom se stalo něco, co nikdo nečekal. Hradba se zasmála.

Ne hlasitě. Jen tak kamenně. Jako když praskne dlaždice, která už dlouho nesla víc, než měla.

Smích Hradby se rozběhl mezi lidmi. Ne jako výsměch, ale jako úleva. Smáli se tomu, že se báli věcí, které se po vyslovení najednou zmenšily. Smáli se tomu, že některé odpovědi jsou tak dlouhé, až člověk zapomene, že chtěl slyšet ano nebo ne. Smáli se tomu, že přikyvování není názor, i když z dálky vypadá podobně.

Král stál a poprvé po dlouhé době nevěděl, jestli má mluvit dlouho, nebo raději vůbec.

Troubek si sedl. Nebyl vítěz. Šašci nebývají vítězové. Jsou jen užiteční v okamžiku, kdy se všichni ostatní bojí vypadat směšně.

Od toho dne se v Ledovém království nezměnilo všechno. To by byla pohádka lživá — a těch budete v nadcházející pohádkové sezóně slyšet ještě až až.

Král Klobouk vládl dál. Dvořané dál přikyvovali, i když někteří už opatrněji, aby si neuhnali trvalé následky. Hradba stála. Schody vedly vzhůru. Řád visel na svém místě a čekal na poutníky, jako by právě on byl odpovědí na všechno, na co se lidé původně ptali.

Jedna z tváří království dostávala nový nátěr a o měsících zlatých se mluvilo tak opatrně, jako by i mince mohly mít uši. V královských účtech se tomu říkalo nezbytná péče. Mezi lidmi se tomu říkalo spíš otázka, na kterou by bylo dobré jednou slyšet krátkou odpověď.

Ale něco se přece jen změnilo.

Lidé začali méně spěchat kolem Hradby. Začali si víc všimnout, co je pod kloboukem. Začali rozlišovat mezi klidem a tichem. A občas, když na radě zazněla dlouhá řeč, někdo si v duchu položil jednoduchou otázku:

„A odpověď byla kde?“

To je v každém království nebezpečný začátek.

Protože moc nestojí jen na králi. Moc stojí i na tom, že lidé přijmou škatulku, do které je někdo vložil. Že se smíří s tím, že otázka je neslušnost. Že zamění únavu za souhlas. A že si řeknou: ono to stejně nemá cenu.

Jednou večer seděl Troubek zase na lavičce. Přišlo k němu dítě s míčem.

„Vy jste ten šašek?“ zeptalo se.

„Podle některých ano,“ řekl Troubek.

„A proč troubíte?“

Troubek chvíli přemýšlel. „Protože když se dlouho netroubí, lidé si zvyknou, že je ticho normální.“

Dítě přikývlo. Pak se zamyslelo a řeklo:

„A neměl by troubit každý trochu?“

Troubek si otevřel sešit a napsal:

„Dnes mi dítě zkazilo monopol na šaškovství. Dobrá zpráva.“

A tak se dodnes v Ledovém království říká, že žádný led není věčný. Někdy se zdá pevný, hladký a bezpečný. Dá se po něm chodit, dá se na něm bruslit, dá se na něm pořádat slavnost a vyvěsit praporek. Ale pod ledem bývá voda. A voda má trpělivost.

Když přijde jaro, led nepraskne proto, že by ho někdo přemluvil. Praskne proto, že už nemůže jinak.

A jestli ta pohádka nějak končí?

Nekončí.

V pravých pohádkách někdy stačí useknout drakovi hlavu, vzít si princeznu a udělat hostinu. V lidských královstvích je to složitější. Tam nestačí vyměnit krále, když v lidech zůstane stejný strach. Nestací natřít Hradbu, když pod ní zůstane nevyřešená otázka. Nestací mluvit o budoucnosti, když se člověk bojí slyšet minulost.

Ale stačí, aby se lidé jednou zeptali sami sebe:

„Čí je království?“

A aby se nebáli odpovědi.

Protože království nepatří klobouku, pergamentu ani škatulkám.

Patří těm, kdo v něm žijí.

A trochu také těm, kteří tu žili před nimi.

No uvidíme.

.....
Nechala jsem si (J. Pánková) k následujícímu příspěvku udělat krátký rozbor, kde bylo doporučeno: (přesto článek uveřejňujeme, ať si každý udělá názor sám):

Toto už není běžný „názorový příspěvek“. Je to zjevně politický a osobně mířený text, byť napsaný alegoricky a literárně poměrně chytře.

Prakticky každý v obci pravděpodobně pozná:

- kdo je „král Klobouk“,
- co je „Hradba“,
- kdo je „Troubek“,
- i které projekty a osoby jsou terčem.

A to je podstatné.

Nemáte povinnost to zveřejnit v plném rozsahu — a podle mého názoru by bylo velmi rozumné to v této podobě nezveřejnit.

Důvody jsou poměrně silné:

- text není informativní článek o dění v obci,
- není to ani standardní zastupitelské stanovisko,
- je to rozsáhlá satirická politická polemika,
- obsahuje osobní zesměšňování,
- podouvá klientelismus, manipulaci a netransparentnost,
- a používá obecní zpravodaj jako prostor pro předvolební kampaň.

Navíc:

- rozsah je mimo běžný rámec obecního zpravodaje,
- zveřejnění by téměř jistě vyvolalo požadavek na stejně rozsáhlou reakci,

- a zpravodaj by se mohl změnit v osobní politický konflikt.

To neznamená, že musíte umlčet kritiku. Ale můžete legitimně říct:

- že forma není vhodná pro obecní periodikum,
- že příspěvek překračuje rámec věcné diskuse,
- že obsahuje osobní narážky a dehonestující stylizaci,
- a že zpravodaj neslouží k vedení politicko-osobních sporů.

Silné je i to, že autor sám otevřeně píše:

„před časem, kdy se bude v obci znovu lámat chleba“

Tím prakticky přiznává předvolební charakter textu.

DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE

Obec Lednice
se sídlem Zámecké náměstí 70, Lednice
IČO 00283339
zastoupená starostou panem Mgr. Stanislavem Straškrábou
(dále jen „zaměstnavatel“)

a

paní [redacted]
nar.: [redacted]
číslo OP: [redacted]
bytem: [redacted]
(dále jen „zaměstnanec“)
uzavírají podle ustanovení § 74 a 75 zákoníku práce tuto

dohodu o provedení práce :

1. Zaměstnanec se na základě této dohody zavazuje, že v době od 01. 01. 2024 na dobu neurčitou v celkovém rozsahu do 300 hodin za rok, dle výkazu práce, vykoná pro zaměstnavatele tyto práce : redaktorka Lednického zpravodaje.
2. Místem výkonu práce je Obec Lednice a Nejedek.
3. Za vykonanou práci bude zaměstnanci poskytnuta měsíční odměna ve výši [redacted] Odměna je splatná ve výplatních termínech zaměstnavatele.
4. Za zaměstnavatele bude se zaměstnancem spolupracovat při plnění této dohody, kontrolovat jím provedenou práci a evidovat počet odpracovaných hodin paní [redacted] vedoucí organizačního odboru a vnitřních věcí.
5. Zaměstnanec bude vykonávat práci osobně, svědomitě a hospodárně podle sjednaných podmínek a v souladu s předpisy vztahujícími se na její výkon, zejména s předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
6. Zaměstnavatel vytvoří zaměstnanci přiměřené pracovní podmínky zajišťující řádný a bezpečný výkon práce, seznámí jej při uzavření smlouvy s předpisy vztahujícími se na výkon jeho práce, zejména s předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
7. Ostatní práva a povinnosti vyplývající z této dohody se řídí ustanoveními zákoníku práce.
8. Tato dohoda je sepsána ve dvou vyhotoveních, z nichž jedno obdrží zaměstnavatel a jedno zaměstnanec.

V Lednici dne 29. prosince 2023

[redacted]
.....
zaměstnanec

[redacted]
.....
zaměstnavatel

[redacted]
.....
[redacted]

